

**DU BOR PÅ
DIT DRILKEVAND**

VIL DU BRUGE KEMIKALIER HER?

RENT VAND - EN SELVFØLGE?

Grundvandet er lige under os

Grundvandet skal være rent, for at det kan bruges til drikkevand. Selv små mængder sprøjtegifte og kemikalier kan forurene grundvandet. Tænk over det, når du skal bekæmpe ukrudtet i haven.

Rent drikkevand... endnu

I Danmark henter vi rent grundvand op fra undergrunden til drikkevand. Det er en luksus, som ikke mange andre lande kan prale af. Desværre er der mange steder i landet fundet rester af sprøjtegifte i grundvandet.

Holbæk Kommune har generelt godt og rent grundvand. Det er tilstrækkeligt at ilte og filtrere vandet på vandværkerne, før det bliver sendt ud til forbrugerne. Enkelte vandværker i Holbæk Kommune har dog været nødt til at lukke borer, fordi der er fundet rester af sprøjtegifte.

Drik løs fra hanen

Rent drikkevand er stadig en selvfølge i Danmark. Vi er vant til at kunne åbne for hanen og drikke vandet direkte fra den. Og sådan skulle det helst blive ved med at være. Derfor skal vi tænke over, hvad vi sprøjter ud på jorden - og ikke mindst, om det er nødvendigt.

Dit drikkevand i fremtiden

Drikkevandet i undergrunden er dit, og dine børn, børnebørn og oldebørns drikkevand. Så det er også de kommende generationers vand, du risikerer at forurene, når du bekæmper ukrudtet i haven med sprøjtegifte og kemikalier. Der er nemlig grundvand under ukrudtet.

UD MED GIFTENE

Du har også et ansvar

Desværre sker der forurening af grundvandet. Noget af de sprøjtegifte og kemikalier, der bliver brugt - eller blev brugt - i landbrug, havebrug, parcelhus-haver, kolonihaver og på fortove, gårdanlæg, rense-rier, garverier, galvaniseringsindustrier og så videre, er med til at forurene vores grundvand. Det er et fælles ansvar at sikre, at vi fortsat har rent vand.

Her i pjecen har vi samlet en række gode råd om, hvordan du selv kan få en flot have uden at bruge kemi mod ukrudtet.

Når du siger farvel til sprøjtegifte

Der skal ikke ret store mængder sprøjtegifte og kemikalier til at forurene grundvandet. Derfor skal sprøjtegifte og kemikalier helt væk fra hyldeerne i udhuset og erstattes af lugejern og knofedt, når der skal bekæmpes ukrudt i haven.

Husk at aflevere sprøjtegifte og kemikalier på genbrugsstationen eller et andet sted, hvor uddannet personale kan håndtere det korrekt.

OVERKOMMELIG HAVE

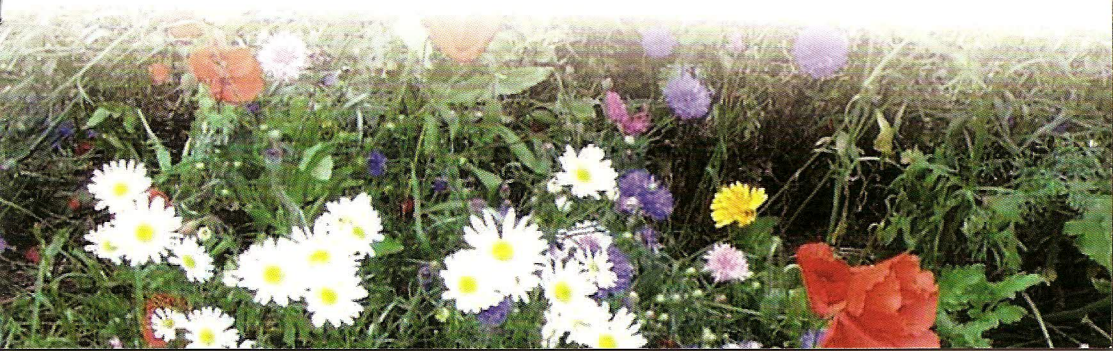
- UDEN KEMIKALIER OG MED MOTION

Flot have med enkle midler

Du kan sagtens få en flot have uden at bruge sprøjtegift mod ukrudtet. Ved god planlægning bliver lugning til en fornøjelse, og så er det gratis motion.

Anlæg af haven

- Før du planter nye bede er det godt at fræse eller kultivere jorden flere gange med en-to ugers mellemrum. Så får du fjernet flere hold ukrudt, og bedet bliver nemmere at holde rent.
- Plant bunddække under havens træer og buske, det hæmmer ukrudtet og ser kønt ud. Gode bunddækkeplanter er for eksempel storkeæb, bispehue, kærmindesøster, hasselurt, påskeklokke, vedbend, jordbær og slangeurt.
- Fliser kan lægges på en ukrudtsdug, så trænger rodukrudt ikke op fra neden. Fyld kompakt fugesand mellem sten og fliser, det vil hæmme ukrudtet i fugerne.
- Brug bark- eller vedflis, det skygger for ukrudtet og holder jorden fugtig. Laget skal være mindst 15 centimeter tykt for at virke effektivt mod ukrudt. Flis er godt under træer og buske, på stier og under legeredskaber.

Vedligeholdelse af haven

- Hakkejern findes i mange udgaver, og det kan være praktisk at have flere slags. Cirkelhakker, roehakker og pendulhakker er alle gode, især hvis du holder dem skarpe. Hjulhakker er effektive til større arealer.
- Når vejret er tørt, skal der hakkes, så tørrer ukrudtet hurtigt ud. Er vejret vådt, er det perfekt til at fjerne rodukrudt og græs, så får du nemt hele roden med. Gravegreb og tidseljern er gode mod rodukrudt.
- Mælkebøtter i plænen kan du stikke med et ukrudtsjern. Det er nemt at få de lange rødder op lige efter regnvejr. Giv plænen gødning, det gør græsset mere konkurrencedygtigt.
- Fjern altid ukrudt mens det er småt, det er nemmest. Lug bedene i bund i det tidlige forår, da går det hurtigt.
- På fliser og stenbelægninger kan du brænde ukrudtet eller feje det itu med en stålkost. Begge dele skal gøres jævnligt.

Mere om pleje af haven uden kemikalier

Du kan hente mere viden og inspiration på Miljøstyrelsens hjemmeside www.groenhave.dk

Roehakke

Pendulhakke

Cirkelhakke

Stålkost

Hjulhakke

Drikkevandet under din have

Vidste du, at...

- selv sprøjtegifte i små mængder kan trænge ned i undergrunden og udgøre en risiko for vores drikkevand.
- sprøjtegifte, der trænger ned i undergrunden nu, kan spores i de næste 30-50 år.
- også i Holbæk Kommune er der lukket borerer på grund af forurening med sprøjtegifte.
- ukrudt kan bekæmpes effektivt med håndkraft. Det er nemt at overkomme, hvis man starter i det tidlige forår, mens ukrudtet er småt.

Holbæk Kommune
Teknik og Miljø
Gl. Skovvej 158
4420 Regstrup
Telefon 72 36 58 01

